

דבר תורה מירושלים

שו"ת מתוך השיעור השבועי לבני ישיבת "פאר ציון" בבית רבה של ירושלים המקודשת
מרח ראש הישיבה הגאון ר' אביגדר הלוי נבנצל שליט"א

פרשת ויקהל גליון מס' 21 ירושלים שבין החומות תובב"א

ת. אם הוא שווה כסף, חייב [ולא הוי נזק שאין ניכר כיוון שהוא שווה כסף].

ש. האם אפשר לקצר ציצית ע"י מספרים פלסטיק?
ת. כן, מש"כ בספרים שיניים זה בגלל שפעם כך היה הצורה לחתוך, אבל בזמנינו גם פלסטיק טוב לזה.

ש. האם מותר לשיר פסוקים, ואם מותר האם מותר גם פסוקים משיר השירים מותר?

ת. אם זה מגביר אצלו אהבת ה' ויראתו מותר אפי' פסוקים משיר השירים, ואם לא [אפי' אם מוסיף שמחה]

אסור.

עיי' במ"ב סי' תק"ם שהביא דברי הגמ' בסנהדרין שכשמשוררין במשחה פסוקים (גמ' נזכר פסוק משיר השירים) לשפחה מרעות התורה הוגרת שק ואומרת, עשאוני בנדך כמין זמר, עיי"ש וכן הביא בבבבאק יקרא שם בשם הגרש"ז

ש. אם אחד בירך בורא פרי הגפן על יין, ואח"כ עשו באותו מקום ברית, האם צריך לברך שוב פעם על היין?
ת. כמדומני שאי"צ.

ש. האם יש לרב עצה לתפילה בכוונה?

ת. שיחשוב על המצב, על היהודים באוקריינה כמה הם זקוקים לרחמי שמים וכו'.

ש. אחד שהגיע לשיטבלאך בשעה מאוחרת בלילה, ועכשיו אין מנין, אבל אם יחכה חצי שעה מסתבר שיהיה מנין, האם צריך להמתין?

ת. אם הזמן יקר לו אינו חייב.

ש. אם נזכר בשבת ר"ה לומר רצה רק אחרי יעלה ויבוא, כיצד ינהג?

ת. יגיד רצה אחרי יעלה ויבוא.

ש. הגמ' בהגיגה (ה): אומרת "ואותי יום יום ידרשון ודעת דרכי יחפצון וכו' אלא לומר לך כל העוסק בתורה אפי' יום אחד בשנה מעלה עליו הכתוב כאילו עסק כל השנה כולה וכן במדת פורענות וכו' אלא לומר לך כל העובר עבירה אפי' יום אחד בשנה מעלה עליו הכתוב כאילו עבר כל השנה כולה", האם הכוונה על מי שעוסק בתורה (או בעבירה) אפי' פעם אחת ביום שנחשב כאילו עסק בתורה כל השנה, או רק מי שעוסק בתורה כל היום?

ש. אם אכל מאכל שברכתו מוזנות ומאכל שברכתו שהכל ובירך על המחיה, האם יכול להמשיך לאכל מהמאכל שברכתו שהכל, האם הוי היסח הדעת?
ת. כן.

ש. האם מותר להזכיר לציבור שצריך לומר יעלה ויבוא בין גאולה לתפילה?

ת. בשחרית לא יזכיר בדיבור ויכול ברמיזה, ובמעריב מקילים יותר.

עיי' שו"ע ורמ"א סימן רל"ז

ש. האם אפשר ליטול מים אחרונים ברוק פיו?

ת. יכול, אבל אם הרוק מלא בשיירי אוכלין לא הועיל כי עדיין יש בזה מלח סדומית.

ש. בברכהמ"ז "שאתה זן ומפרנס אותנו", האם אומרים בקמץ תחת השי"ן (בתיבת שאתה) או בסגול?
ת. יאמר בקמ"ץ, כמש"כ בגדעון (שופטים, ו', י"ז) "שאתה מדבר עמי".

וכ"כ המ"ב סי' קפ"ז סק"ב, וכן נדפס בסידורי אשכנז

ש. בשו"ע (סי' נ"ה סעי' ו') פסק שאחרי זמן תפילה לא יברך ברכות ק"ש, האם לאישה מותר?

ת. מסתמא יכולה, [אם יכולה לומר ברכות ק"ש, כי גם בזה גופא יש מחלוקת].

עיי' בס"י ע' במ"ב סק"ב דכתב דאע"פ דיתכן שנשים אינם חייבות בברכות ק"ש מ"ט ודאי יכולות להמשיך חוב על עצמן ולברך ותלה זה במח' המחבר והרמ"א סי' י"ז סעי' ב', עיי"ש ובביבאק יקרא שם דהק' עליו מביה"ל בס"י רצ"ז

ש. מי שגבו עקום ולובש ברזלים שמיישרים את הגב, האם האם יכול לצאת עם זה בשבת לרה"ר?

ת. זה המלבוש שלו ומותר.

במש"כ פרק ל"ד סעי' כ"ט התיר אפי' בפלטה ליטור שיניים

ש. מי שנמצא בדיאטמה ופורם לעצמו פרוסה מהעוגה ומבטיח לעצמו שפורם רק פרוסה אחת ולא יותר, ולאחמ"כ החליט לאכול עוד האם צריך לברך עוד פעם?

ת. אצל אדם רגיל מסתמא דעתו על כל מה שיאכל, אבל אם הוא מקפיד על דיאטמה נראה דהוי כנמלך.

ש. המוחק לחברו קובץ כמחשב, האם חשיב אדם המזיק וחייב?

דבר תורה מירושלים

ת. רק אם עוסק יום שלם [כמוכן שכשעוסק בצורכי הגוף אינו מותר לזה].

ש. יש ישיבה שעושה לבחורים מבצע חיוזוק בישיבה, שתמורת חיוזוק בלימוד הישיבה מארגנת טיסה לחו"ל, האם מותר לצאת מהארץ לצורך זה?
ת. אם זה מחזק את לימוד התורה מותר.

דהוי בכלל ללמוד תורה שמותר לצאת מהארץ לצורך זה כדפסק הרמב"ם הל' מלכים פ"ה ח"ט

ש. האם מותר ללכת לטיול למקום שאין בו מניין?
ת. לכתחילה לא כדאי, אבל אם צריך ללכת לטייל דווקא במקום זה, מותר.

וכן הורה הגרשו"א בהליכות שלמה תפילה עמוד ס"א עיי"ש.

ש. הגמ' בעירוכין (נד.) אומרת כמה מעלות כמי שלומד בקול, אם לומדים בחברותא, ורק אחד מהם קורא את הגמ' והשני מקשיב, האם יש את המעלות האלו?
ת. זה יותר טוב מללמוד לבד בשקט, אבל אין זה אותו הדבר כמו שלומד בעצמו בקול ועדיף ששתיהם יקראו יחד.

ש. יש האומרים שמי שלא שתה בסעודה והוא צמא לא ישתה מיד אחר ברכה"מ כי יש דעות (כמבואר בס' קצ"ו סעי' ד' ברמ"א) שאם לא שתה בסעודה והוא תאב לשתות אינו חייב בברכת המזון מדאורייתא, וכששתה מתחייב מדאורייתא, ולא נפטור בכרכה"מ שכבר בירך, האם צריך לחשוש לזה, ואם צריך כמה זמן אחרי ברכת המזון צריך לחשוש?

ת. יש לחשוש, וצריך להקפיד בכל שיעור הזמן שדרוש להתחייב בברכת המזון שוב.

כוננת רבינו שיש להמנע מלשתות כל זמן שיכול עדיין לברך ברכת המזון לו יצויר ששכח לברך, עיין שו"ע סימן קפ"ד סעיף ה' ובמשנ"ב ס"ק כ' / וצריך להקפיד שלא לשתות כמשך כל זמן זה שאם ישתה יתחייב בברכת המזון מדאי' לשיטת היראים, וע"כ יש להמנע מזה. וכ"כ בשו"ת הלכות קפ"ד ס"ב דיש לזהר שלא לבא לדין ספק זה.

ש. לאותם הדעות שלא מתחייבים מדאי' אלא א"כ שתה, אם שתה קצת ועדיין נשאר צמא, האם חייב מדאי'?
ת. נראה לי שכן.

ביאור בברית רבינו דהנה טעם הנך שיטות הוא מדאיתא בברכות מ"ב ב' ואכלת זו אכילה ושבעת זו שתיה, וכיון דשתה מתחייב אף שנשאר צמא.

ש. היה יהודי שלא ידע שאין נאמנות לקטן בטבילת כלים ופעמים רבות היה שולח את ילדיו, ולאחר כמה שנים נודע לו דין זה ואינו יודע איזה כלים טבל הוא ואיזה כלים טבלו ילדיו, כיצד ינהג?

ת. בכלי זכוכית יכול יותר להקל כיוון שהטבילה שלהם היא בוודאי מדרבנן, אבל שאר כלים צריך לטבול את כולם ואי"צ ברכה.

ועיין בהגהות רעק"א לשו"ע יו"ד סימן ק"כ שצדד דכלפי כלי זכוכית מאמינים לקטן, כיון שלכ"ע חובנו מדרבנן וכמשי"כ הפר"ח ס"ק נ'. ועיין היטב במשנ"ב סימן תל"ז ס"ק י"ז ושם בשע"ח ס"ק כ"ב דמבואר הדבריו כהמנ"א דקטן נאמן על טבילת כלים דרבנן אף במקום דאיתחזק אימורא עיי"ש.

ש. אם נכנס להתפנות בסוף הסעודה לפני ברכת המזון, ונטל ידיו ביציאתו מביה"כ ולא זכר שצריך ליטול ידיו למים אחרונים, האם יצא בזה יד"ח?
ת. נראה דלא יצא.

גליון מס' 20

ש. האם צריך לומר קודם לקיחת אקמול, ויטמינים, או היסון "יה"ר שיהיה עסק זה לרפואה וכו'?"

ת. לפני לקיחת אקמול וחיסון צריך לומר, אבל לפני לקיחת ויטמינים אי"צ.

ש. האם מותר להוציא רוח מפיו בשבת על בוטנים המעורבים עם קליפה, בשביל להוציא את הקליפות?
ת. אסור משום זורה.

ש. כמה כדאי להשקיע יותר, בחזרה על הגפ"ת או בבירור הסוגיות יותר בעיון?
ת. בלימוד בעיון.

ש. כתוב שאשה תתפלל מנחה ואחר כך תדליק נרות, האם זה רק לכתחילה או דאסור לה להתפלל מנחה אחרי הדלקת נרות?

ת. אינה יכולה להתפלל מנחה אחרי הדלקת נרות כי כבר קיבלה שבת והוי תרתי דסתרי, ואם עשתה תנאי (שלא תקבל שבת בהדלקתה) יכולה להתפלל מנחה אך אין ראוי לעשות תנאי על הדלקת נרות.

עיי' ברמ"א סי' רס"ג סעי' ו' ובמ"ב שם ס"ק מ"ג ומ"ד

עקב ההוצאות הגדולות הכרוכים בהוצאת הגיליון, ובמיוחד בעקבות הגדילה בהפצה בס"ד משבוע לשבוע

הורה רבינו שליט"א לפרסם את הצטרפותו לבקשה לתרומות עבור הפצת דברי תורתו לתרומות הנצחות והקדשות ניתן לפנות לפל'

0556731988

ניתן להשיג את העלון במייל ע"י שליחת בקשה לכתובת p6731988@gmail.com

כמו"כ ניתן להוריד את העלון באתר דרש

ניתן להשיג את העלון ב: **ירושלים**: בין החומות: בכותל המערבי, בכולל "צילו של היכל", בביה"כ הרמב"ן. **בית וגן**: בבתי"כ: אמשינוב, מנין אברכים, בישיבת נתיבות חכמה. **בית ישראל**: בבתי"מ"ד דישיבת מיר. **גאולה**: בביה"כ הר צבי. **גבעת מרדכי**: בבתי"כ: חניכי הישיבות, משכן שמואל, **גב"ש**: בביה"כ משכן באב"ד, בישיבת אור שמואל. **גוש 80** – עזרת תורה: בבתי"כ: בית ישראל, זכרון זאב, פונוביז'. **גילה א'**: בביה"כ חזון נחום. **הגבעה הצרפתית** בבתי"כ: גבורת יוסף, חניכי הישיבות. **הר נוף**: בבתי"כ: אמרי שפר, ויז'ניץ, קהילת בני תורה. **מעלות דפנה**: בביה"כ בית מרים גיטל. **מקור ברוך**: בביה"כ ח"י נפש. **נווה יעקב**: בבתי"כ: קהילות יעקב, הגדול, החדש, חפץ חיים, חניכי הישיבות, קהל חסידים. **נווה צבי**: בביה"כ הרי פישל. **סנהדריה**: בבתי"כ: בני הישיבות, ויז'ניץ, סנהדריה, עזרת תורה. **פסגת זאב**: בביה"כ המרכזי. **קרית יובל**: בבתי"כ: בני תורה, טילור, פרדס. **קרית משה**: בבתי"כ: אהל דוד, בית דוד ורבקה. **רוממה**: בבתי"כ: היכל שמואל, הלכה למשה, שארית יוסף, תורה ותפילה. **רמות**: בבתי"כ: חניכי הישיבות, משכן שרגא, שערי תבונה. **רמת שלמה**: בבתי"כ: המרכזי, חזון איש. **בני ברק**: בבתי"כ: משכנות יעקב, משכן חיים. **בית מאיר**: בישיבה ג. **ביתר**: בבתי"כ: היכל שמריהו, טוב דעת, במקווה קארו. **בית שמש**: בבתי"כ: אהבת תורה, בית יצחק, בית תפילה, חניכי הישיבות, מזרח שמש, משאת מרדכי, תורה ותפילה. **טלזטון**: בבתי"כ: בני הישיבות, חניכי הישיבות, קהילת בני תורה, ישיבת מאורות התורה, בישיבה ג – שפירא. **מעלה עמוס**: בביה"כ המרכזי. **קרית ספר**: בביה"כ שאגת אריה. **תל ציון**: בבתי"כ: אבי עזרי, בית דוד. **המעוניינים להגדיל תורה ולהאדירה בהפצת הגיליון ניתן לפנות למערכת.**